

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag
Vår ref.: 21/48529-4
Saksbehandler: Ingebjørg Skrindo
Dato: 25.11.2021

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 562- forberede presentasjon om håndtering av covid-19-pandemien

Presentasjon er vedlagt.

Vennlig hilsen

Helga Katharina Haug e.f.
avdelingsdirektør

Ingebjørg Skrindo
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

HelseDirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd Utbrudd

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 562- forberede presentasjon om håndtering av covid-19-pandemien

Oppsummering

Presentasjonen er vedlagt i sin helhet

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Dagsorden for møtet fredag 26. november som omtalt i oppdrag 562 er endret. Vi gir derfor et revidert oppdrag med oppdatert dagsorden som har betydning for etatenes leveranse:

Revidert oppdrag lyder:

Oppdrag 562 – forberede presentasjon om håndtering av covid-19-pandemien

Det skal avholdes et møte på statsministerens kontor fredag 26. november, hvor etatslederne Camilla Stoltenberg og Bjørn Guldvog er invitert.

Vi ber om at Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet utarbeider foiler som kortfattet innledning til hvert av de temaene som følger nedenfor (se stikkord under hvert punkt).

- FHI punktene 2, 3 og 4a
- Helsedirektoratet punktene 1 og 4b

Vi ber også om at etatene forbereder seg på å presentere dette kortfattet, slik at det blir rom for drøfting i forlengelse av hvert tema. Møtet er berammet å vare to timer.

Frist for oversendelse av foiler: Torsdag 25. november kl. 15:00

Dagsorden

1. Hvordan er situasjonen på sykehus og i kommuner? (Hvor nær smertegrensen?) (Innledning HOD og **Hdir**)
 - a. Vurdering av situasjonen i kommunehelsetjenestene og andre kommunale tjenester, og utvikling fremover
 - b. Vurdering av situasjonen i sykehusene og utvikling fremover
 - c. Ev: vurdering av hvilket rom det er for å øke kapasitetsgrensen i kommuner og på sykehus (flytte pasienter, redusere elektive behandling etc), og hvilke konsekvenser det har.
2. Hvordan vil utviklingen fremover være hvis vi fortsetter som nå (Innledning **FHI**)
 - a. Status og utvikling smittetall og innleggelser siste uker, inkludert for ulike geografiske områder og alder/vaksinasjonsstatus
 - b. Sammenheng mellom antall smittede og innleggelser og tolkning av smittetall
 - c. Geografiske framskrivninger
 - d. Hva kan vi si om effekten av de lokale tiltakene?
3. Hva vet vi om hvordan smitten spres generelt, og hvordan den smitter til sårbare grupper? (Innledning **FHI**)
 - a. Eksempler fra rapportene fra fylkene. Hvor er smitten?
 - b. Importsmitte, ulike type smittesituasjoner, massesmittehendelser?, forskjeller mellom alder/sosiale grupper?

4. Hva er muligheter, empirisk grunnlag og fordeler/ulemper ved ulike tiltak som kan bidra til redusert smitte?
 - a. Vaksinerings (Innledning **FHI**)
 - i. Status vaksinasjon
 - ii. Tiltak som kan øke vaksinasjonstakten
 - iii. Vaksinerings av barn 5-11 år, 2. dose til barn 12-15 år
 - iv. Oppfriskningsdoser til flere grupper
 - v. Hva kan og bør gjøres?
 - b. Smittevernstiltak (Innledning HOD og **Hdir**)
 - vi. Vurdering av avveiningen mellom lokale, regionale eller nasjonale tiltak
 - vii. Vurdering av avveiningen mellom råd eller forskriftsfesting
 - viii. Tiltak som vurderes:
 1. Hvilke tiltak som er mest aktuelle
 2. Vurdering av de enkelte tiltakene: herunder effekt (og gjerne noe om faktagrunnlaget som understøtter dette) og hvor målrettede tiltakene er.
 - ix. Hva kan og bør gjøres?

Kontaktperson i HOD: Vegard Pettersen

Bakgrunn

I forbindelse med møte på Statsministerens kontor 26. november er det behov for en presentasjon som kan brukes som utgangspunkt for diskusjon om den videre håndteringen av covid-19 pandemien. Se for øvrig oppdragstekst.

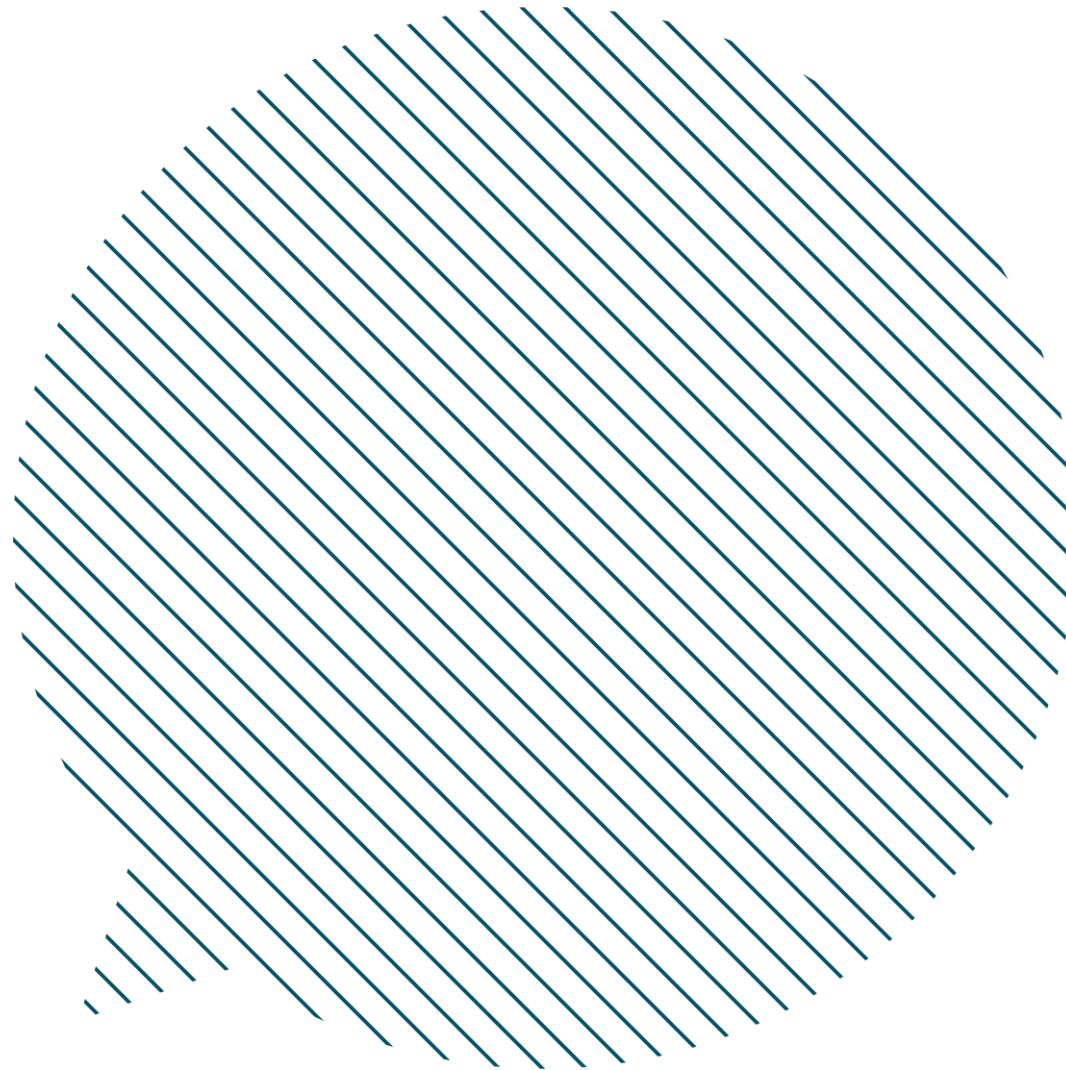
Helsedirektoratets konklusjon

Presentasjon til bruk i møtet er vedlagt.

Nåsituasjon i kommuner og sykehus og forslag til tiltak

Statsministerens kontor, 26. november 2021

Bjørn Guldvog



For å få redusert belastningen på helsetjenesten slik at alle kan få gode helsetjenester, må vi få smittetrykket ned.

Derfor anbefaler vi å innføre nasjonale råd. Anbefalingene gir lav tiltaksbyrde, men rådene kan gi god nok effekt sett i sammenheng med vaksinasjon.

Lokalt og regionalt kan det være behov for ytterligere tiltak.

Status i kommunene: Kapasiteten er utfordret

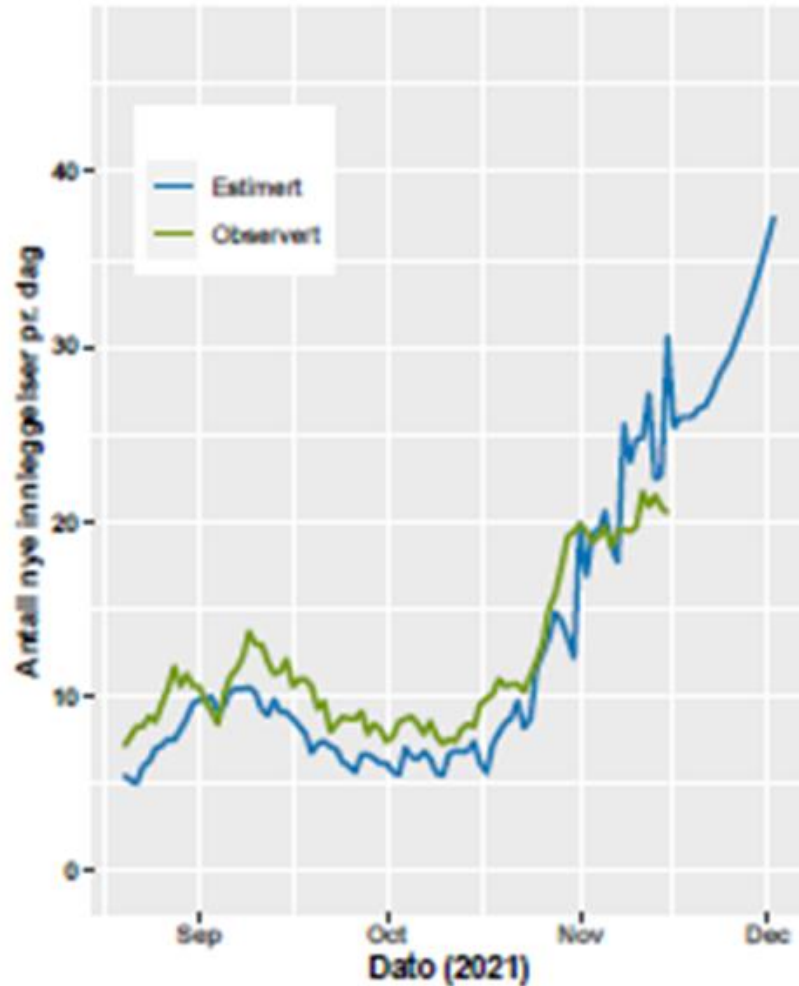
- Statsforvalter rapporterer om høyt smittetrykk av covid-19 og økende belastning i kommunene fra uke til uke.
- Høyt smittetrykk i kommunene har ført til
 - Høyt sykefravær
 - Flere utbrudd i sykehjem
 - Stor belastning på tjenestene
 - 200-300 covid-19 pasienter innlagt i kommunale institusjoner pr 23. november

Hvor mye kan kommunene tåle?

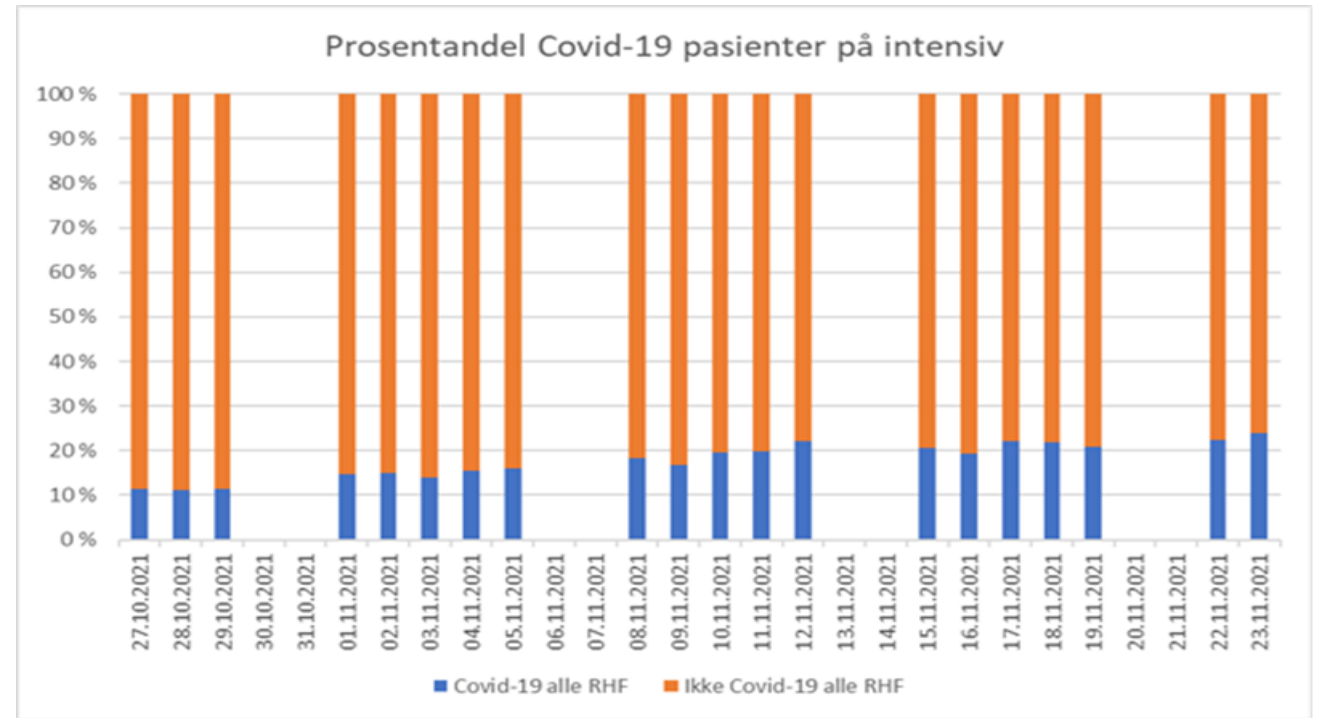
- Statsforvalter i 7-8 fylker rapporterer at tjenestene nærmer seg nedre grense for hva som er forsvarlig.
- Ventetid på legevakt, fastleger og telefon øker.
- Slitasjen på personalet er stor.
- Det er ikke reservepersonell til å øke kapasiteter i kommunene.

Status i sykehusene: Kapasiteten er utfordret

Kurve fra FHIs korttidsframskrivninger datert 17.11.2021



Kurve fra HelseDirektatets opplysninger om intensivinnlagte



Kapasitet i sykehus

Konsekvenser for kronisk syke (fra nå)

- Økte ventetider pga. reduksjon i planlagte operasjoner og polikliniske kontakter
- Utsetter først de som har minst helsetap av å vente (skjermer barn og kreftsyke)
- En vedvarende situasjon vil gi helsetjenesten et stort etterslep og enkelte pasienter prognosetap
- Hvor mye som tas ned og konsekvensene av dette varierer regionalt og lokalt

Konsekvenser for akutt syke (etter noe tid)

- Forsøker i det lengste å opprettholde tilbud til akutt syke og skadede pasienter
- Dersom situasjonen vedvarer vil en risikere å måtte prioritere pasienter med størst forventet nytte av akutt behandling foran pasienter med lavere forventet nytte
- I en veldig presset situasjon vil også helsepersonell bli tvunget til å redusere kvaliteten på helsehjelpen som gis, for eksempel fra en ønsket standard til en faglig forsvarlig standard

Konsekvenser for helsepersonell

- Høyt sykefravær og slitasje på ansatte

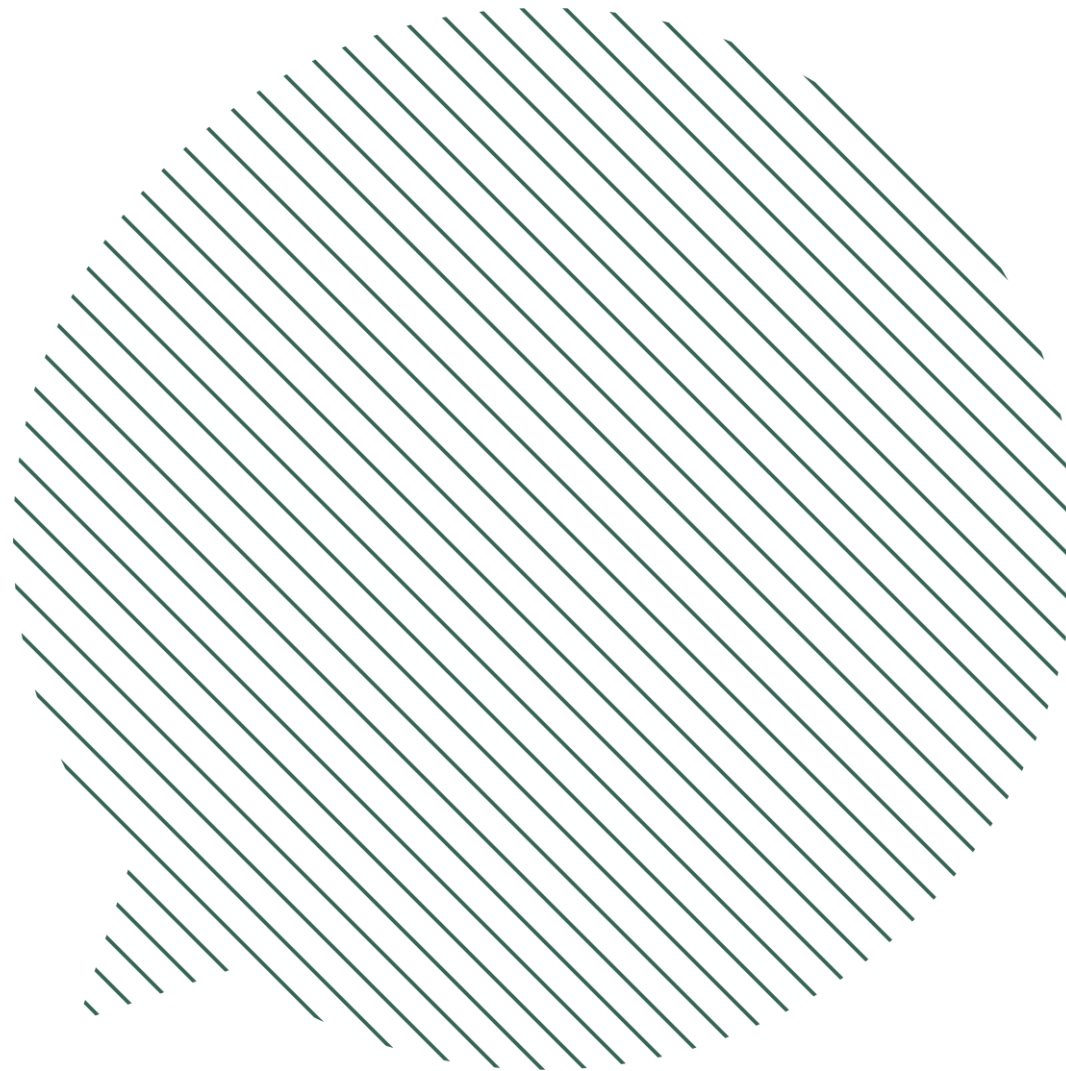
Hvor mye kan sykehusene tåle?

- **Vi er i en situasjon med mange usikkerheter**
 - Vi vet ikke hvor mange pasienter som vil trenge intensivbehandling fremover
 - Vi vet ikke hvilken kapasiteten sykehusene kan håndtere pga mangel på personell
 - Regionale forskjeller
- **Dersom man står lenge i dagens situasjon øker risikoen for uønskede konsekvenser og situasjonen vil bli tyngre å snu**
- **Det vil ta tid før tiltak som iverksettes vil ha effekt på sykehusinnleggelser**

Hva skjer om vi ikke klarer å snu smittetrenden nå?

- Befolkningen vil oppleve dårligere helse- og omsorgstjenester i kommunene og derav redusert livskvalitet og dårligere helse.
- Pasienter vil måtte vente svært lenge på behandling i sykehus, noe som vil kunne føre til forlenget sykdom, forlenget sykemeldingstid, redusert livskvalitet og eventuelt dårligere helse.
- For å unngå at prioriterte oppgaver som øyeblikkelig hjelp behandling, behandling av barn og kreftbehandling må reduseres, kan det være behov for strenge kontakt- og mobilitetsreduserende tiltak om noen uker.

Smitteverntiltak



Tiltak som vurderes

- **Nasjonale råd** – se neste slide
- **I områder med mye smitte bør noen av rådene forskriftsfestes** for å sikre etterlevelse
- **I områder med mye smitte og stor belastning på helsetjenesten, kan det være behov for ytterligere tiltak:**
 - Målrettede tiltak der det er mulig
 - Brede kontakt- og mobilitetsreducerende tiltak der målretting ikke er mulig
 - Koronasertifikat?

Råd til befolkningen

- Ta ansvar for å hindre smittespredning
- Vaksiner deg dersom du fortsatt ikke har takket ja til tilbud om vaksine
- Hold deg hjemme om du har nyoppståtte luftveissymptomer og test deg, også om du er fullvaksinert
- Hold avstand til andre der det er mulig på kollektivtransport, i taxi, i butikker og på kjøpesentre. Bruk munnbind der det ikke er mulig å holde avstand.
- Bruk munnbind dersom du er i kontakt med helsetjenesten, eksempelvis på venterom hos lege, tannlege, helsestasjon og i helseinstitusjoner.
- Arbeidsgiver bør tilrettelegge for hjemmekontor der det er mulig.

Vurdering av avveiningen mellom lokale, regionale eller nasjonale tiltak

- Kommunene kan fatte egne vedtak
- Statsforvalter har i oppgave å legge til rette for samordning mellom kommunene dersom det er nødvendig
- HOD kan fastsette tiltak for flere kommuner/en region
- Nasjonale tiltak vil være samlende for hele nasjonen

Vurdering av avveiningen mellom råd eller forskriftsfesting

- Utgangspunktet er at smitteverntiltak skal baseres på frivillighet.
- I noen situasjoner kan det være nødvendig å innføre smitteverntiltak som krav.

Oppsummering

For å få redusert belastningen på helsetjenesten slik at alle kan få gode helsetjenester, må vi få smittetrykket ned.

Derfor anbefaler vi å innføre nasjonale råd. Anbefalingene gir lav tiltaksbyrde, men rådene kan gi god nok effekt sett i sammenheng med vaksinasjon.

Lokalt og regionalt kan det være behov for ytterligere tiltak. Der det er behov for regional samordning kan det være behov for mer kraft for å få dette til.

